

νὰ σὲ σώσω, σὺ θέλεις νὰ μοῦ τρυπήσῃς τὴν κεφαλήν; 'Ο δὲ τοῦρκος δεικνύων εἰς αὐτὸν μετὰ δακρύων τὸν πλόκαμον, τὸν ὁποῖον ἀπέκοψεν, ἀπὸ ταύτας τὰς τρίχας, τῷ εἶπε, Θὰ κάμω τὸ χαῖμαλί μου, τὸ ὁποῖον θὰ μ' ἐνθυμίζῃ πάντοτε ὅτι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν εἶνε καλλιτέρα ἀπ' ἔκεινην τῶν τούρκων.

'Ο τοῦρκος οὗτος ἀποθανὼν μοὶ ἄφησεν αὐτὸν τὸν βόστρυχον, τὸν ὁποῖον φυλάττω εἰς τοῦτο τὸ φυλακτήριον ὡς πολύτιμον κειμήλιον. Τοιαῦτα μοὶ διηγήθη ὁ ξένος ἐλθετὸς περὶ τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Τουρκοφάγου, ἀκούσας αὐτὰ παρ' ἄξιοπίστου ἀνδρός, τοῦ Παναγιώτου Ιατράκου.

* Ας κρίνωσιν οἱ νέοι τῆς πατρίδος μου περὶ τῆς εὔγενοῦς πράξεως τοῦ Νικήτα, καὶ ἀς φρονῶσι καὶ αὐτοὶ ἄξια τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Θρησκείας, αἵτινες παράγουσι τοιούτους ἥρωας.

N. ΣΑΡΡΗΓΙΑΝΝΗΣ

Π Ο Θ Ο Σ

Σὰν πεταλούδα, ποῦ δλόχαρη πετᾶ
'Απάνω σὲ λουλούδια μυρωμένα,
Ποῦ τὴν αὐγούλα πρώτη χαιρετᾷ,
— ψυχὴ μὲ τὰ φτερά τῆς χρυσωμένα, —

Σὰν πεταλούδα ἥθελα νὰ ζήσω,
'Αγνώριστος, σὲ κῆπο ἀνθοσπαρμένο,
Φωληὴ νὰ μὴ γυρεύω γιὰ νὰ στήσω,
Νάχω φωληὴ κάθ' ἀνθος μυρωμένο!

Σὰν πεταλούδα ἥθελα νὰ ζήσω
Καὶ, ὅταν ἔλθ' ἡ ἔσχατη στιγμὴ,
Τὰ μάτια μου γλυκὰ νὰ τὰ σφαλήσω
Σ' δλόσασπρο ἀπάνω... γιασεμί! .

P. K. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Ἐν Πειραιῇ, Ιουλίῳ 1883

ΜΙΑ ΑΝΕΜΩΝΗ

I

Εἰς ἀπόκεντρόν τινα ὁδὸν τῆς συνοικίας Κολωνακίου καὶ εἰς μονώροφον καὶ ισόγειον οἰκίαν κατώκει πρὸ δύο ἔτῶν νεαρά τις χήρα ὀνομαζομένη Μαρία. 'Αφ' ὅτου ἀπέθανεν ὁ σύζυγός της οὐδεὶς ἤνοιξέ ποτε τὴν θύραν τῆς ἐκτὸς τῆς γραίας μητρός της, ἥτις δἰς τῆς ἡμέρας μετέβαινεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ εἰς ἄλλην τινὰ ἐργασίαν. ἅμα ἡ γραία ἐπανήρχετο ἐκλείετο ἡ θύρα καὶ οὐδὲν ἄλλο δεῖγμα ζωῆς ἥδυνατό τις ἔξωθεν νὰ διακρίνῃ ἢ ἐνίστε τοὺς κλαυθμηρισμοὺς καὶ τὰς χαρμοσύνους φωνὰς τοῦ τριετοῦ παιδίου τῆς Μαρίας.

Νίκος ἐκαλεῖτο τὸ τριετὲς τοῦτο βρέφος καὶ ἐφαίνετο ὡς τις ἄγγελος, ὅστις, στολεὶς ὅπως εὐλογήση τὴν ἀγάπην τῶν νεαρῶν συζύγων, ἐλησμιόνης νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

τὸν οὐρανόν. Τόσω γελόεντα καὶ γλυκύτατα χείλη, τόσω οὐλη καὶ ξανθὴ κόμη, τόσω οὐράνια βλέμματα. Καὶ ἔχαιρεν ὁ μικρὸς Νίκος εἰς τὰ φιλήματα τῆς μητρός του καὶ ἐσκίρτα εἰς τὰς φιλοστόργους ἀγκάλας τῆς ἀπὸ χαράν καὶ εὐφροσύνην.

* Η πτωχὴ Μαρία εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἐθεωρεῖτο εύτυχὴς ὅπόταν διὰ τῶν εύτελῶν καρπῶν τῆς διηνεκοῦς ἐργασίας τῆς ἡγόραζεν ὑφασμα, τὸ ὁποῖον ἐρραπτε μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ μετεμόρφωνεν αἰφνιδίως εἰς κομψὸν φορεματάκι διὰ τὸν προσφιλῆ Νίκον τῆς.

Καὶ ὅταν πλέον τὴν κυριακὴν ἡ ἐπίσημόν τινα ἔορτὴν ἐνέδει τὸ τέκνον τῆς μὲ τὸ καινουργὲς τοῦτο ἔνδυμα, τὸ ἔσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ τὸ κατεφίλει δακρύουσα ἀπὸ χαράν καὶ ἀπὸ τινα σπαρακτικὴν καὶ σύναμα γλυκεταν ἀνάμνησιν, διότι, ὡς ἔλεγεν, ὧμοίαζε πολὺ τοῦ πατρός του.

Τὰ δάκρυα ταῦτα εἶχον τόσον συνειθίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πτωχῆς Μαρίας, ὡστε δὲν ἥδυναντο πλέον νὰ τοὺς ἐγκαταλείψουν. 'Αλλὰ πόσον εύτυχεῖς οἱ ὀφθαλμοί, οἵτινες γεννῶσι τόσῳ ἀγνὰ δάκρυα καὶ πόσον ἔξαγιάζονται αἱ παρειαί, αἵτινες δέχονται αὐτά, ὡς ὁ Σταυρός, ὅστις ἐδέχθη τὸ αἷμα τοῦ Σωτῆρος!

Πρὸ πάντων ὅταν τὴν αὐγὴν καὶ τὴν ἐσπέραν προσηύχετο πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς μίαν εὐχὴν καὶ μίαν παράκλησιν ἀπηύθυνεν εἰς τὴν Παναγίαν: νὰ δίδῃ ὑγείαν καὶ καρδίαν ἄδολον εἰς τὸ τέκνον τῆς.

II

Εἰς τὸ παιδικὸν φίλημά του ἐλησμόνει τοὺς κόπους καὶ τὰς ἀγρυπνίας τῆς· ἄ! πόσον γλυκεῖς καὶ ἐλαφροὶ φαίνονται οἱ πόνοι, ὅταν γίνωνται ὑπὲρ ὄντος τόσον ἀγαπωμένου! Καὶ ποία εὐγενεστέρα καὶ ὑψηλοτέρα ἀγάπη τῆς μητρικῆς στοργῆς; καὶ ποία φωνή, ἡ ποῖον παράπονον, ἡ ποῖον δάκρυ χαρύνει περισσότερον εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν ἡ ἡ φωνὴ καὶ τὸ παράπονον καὶ τὸ δάκρυ τῆς μητρός;

* Ήτο λοιπὸν εύτυχὴς ὑπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ τέκνου τῆς ἡ τόσον δυστυχὴς Μαρία; ναί· ἀλλὰ τίς ἐγγυᾶται διὰ τὴν εύτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Τίς ἐγγυᾶται διὰ τὴν εύτυχίαν τοῦ τρυφεροῦ ἄνθους, τοῦ ὁποίου τὸ εύθραυστον κλωνίον ἔξετέθη εἰς τὴν ὄργην τοῦ Βορρᾶ; ...

Μίαν αὐγὴν ἔξυπνησεν ὁ Νίκος καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν βεβαρημένοι, τὰ χείλη του ἡμιηνεψημένα, αἱ παρειαί τοι τακακόκκινοι.

* Η Μαρία, καθημένη ἐπί τινος παλαιοῦ κιβωτίου, ἐρραπτεν ἀπὸ βαθείας αὐγῆς καὶ ἐψαλλεν ὡς ἐγερτήριον διὰ τὸν Νίκον τὸ πρωΐνόν, γλυκὺ καὶ μονότονον τραγουδάκι του. Αἴφνης σιωπῇ ἔντρομος διότι ὁ Νίκος ἥρχισε νὰ κλαίῃ.

— Κλαῖς, Νίκο μου; γιατί, πουλί μου;

— Δὲν 'μπορῶ, ζάλη, μὲ πονεῖ . . .

— Ι!αναγία μου! ἀλήθεια, παιδί μου, ἄ! ὅχι, μὲ γελᾶς.

Ἐτρεξεν εἰς τὴν μικρὰν κλίνην τοῦ τέκνου τῆς, ἔθηκε τὴν χεῖρα φιλοστόργως ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ δύο θερμότατα δάκρυα διέρρευσαν τὰς παρειάς της. Τὸ μέτωπόν του ἦτο διάπυρον καὶ ὁ Νίκος εἶχε πυρετόν, σφοδρὸν πυρετόν.

Ἡ δυστυχὴς μήτηρ δὲν εἶξευρε τί νὰ κάμη, τίνα νὰ φωνάξῃ εἰς βοήθειαν, τίνα νὰ ἐπικαλεσθῇ. Ἐμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀφωνος, ἐσκέφθη ἐπ' ὅλιγον, ἐπειτα ἐξῆλθε δρομαίως τῆς οἰκίας της.

Ἐν τῇ παρακειμένῃ οἰκίᾳ κατώκει γέρων τις ιατρός, φιλόπτωχος καὶ εὐγενής· ἐτρεξε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας του:

— Δι’ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! τῷ λέγει, τρέξατε, σώσατέ με, σώσατε τὸν Νίκον μου, καὶ πάρετε τὴν ζωήν μου. Ἐχει πυρετόν, ἔχει ζάλην, κλαίει, πονεῖ, τρέξατε, ιατρέ μου.

Ο γέρων τὴν παρηγορεῖ, ἐνδύεται καὶ ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας.

Ἄληθῶς ἡ κατάστασις τοῦ παιδίου ἦτο δεινή, καὶ δὲν θὰ ἐβελτιοῦτο εὐκόλως εἰς τὸ ὑγρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐκεῖνο δωμάτιον, τὸ ὅποιον πολὺ σπανίως ἐπεσκέπτετο ὁ ἥλιος. Τὰ πρῶτα, τὰ ὅποια ἐφάνησαν εἰς τὰ ὅμιμα τοῦ ιατροῦ, ἄμα εἰσελθόντος, ἦτο μία πεπαλαιωμένη ξυλίνη τράπεζα, ἐπὶ τῆς ὅποιας διὰ τὴν ἐκ πολυκαιρίας ἀπώλειαν τοῦ χρώματος διεκρίνοντο καὶ αὐταὶ αἱ καρφοσβελόναι, ἀνωθεν αὐτῆς μικρὸν ράισμένον κάτοπτρον καὶ ἐπ’ αὐτῆς μία ρύπαρά Σύνοψις καὶ ἐν ἔτι ρύπαρώτερον κτένιον· τρία ἡ τέσσαρα ἐδώλια, ἐκάστου τῶν δόπιων ἦτο τεθραυσμένος ὁ ἔτερος τῶν ποδῶν ἡ τὸ ἐρεισίνωτον ἄν τι ἄλλο ὑπῆρχε δὲν τὸ εἶδεν ὁ ιατρὸς ἔνεκα τῆς καταλαβούσης αὐτὸν συγκινήσεως.

Ἡ ψυχὴ ὅλη τῆς Μαρίας συνεκεντρώθη εἰς τὰ ὥτα τῆς ὅπως ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοῦ γέροντος ιατροῦ.

— Απαιτεῖται, τῇ λέγει, μεγάλη προφύλαξις. Εἴτα ἔγραψεν εἰς τεμάχιον χάρτου ὅλιγας λατινικάς λέξεις καὶ ἐπανέλαβεν:

— Ἐκ τοῦ ιατρικοῦ, τὸ ὅποιον σοὶ ἔγραψα, θὰ τῷ δίδης ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ἐν κοχλιάριον. Εἶπε καὶ ἔφυγε κατηφής ὁ ιατρός.

Οἱ ὄφθαλμοὶ τῆς Μαρίας ἥσαν καταβεβρεγμένοι ἀπὸ δάκρυα καὶ ἡ καρδία τῆς ἐπλησίαζε νὰ διαρρηχθῇ. δὲν εἶχε νοῦν νὰ ἐργασθῇ πλέον, οὔτε τῇ τὸ ἐπέτρεπον αἱ τρέμουσαι ἀπὸ τὸν φόδρον καὶ τὴν ἀπελπισίαν χεῖρές της. "Ολην τὴν ἡμέραν μετὰ παλμῶν ἀνέμενε παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ τέκνου της μὲ τὸ ὠρολόγιον ἀνὰ χεῖρας διὰ νὰ τῷ δώσῃ τὸ φάρμακον, καὶ τὸ ἔβλεπε μετὰ τόσης στοργῆς, ὥστε ὁ Νίκος, λησμονῶν ἐνίστε τὸν πόνον του τῇ ἔριπτε συμπαθέστατον βλέμμα· καὶ ἐκ τοῦ βλέμματος τούτου νέα δάκρυα ἥρχοντο εἰς τὰ ὅμιμα τῆς Μαρίας καὶ νέα φιλήματα εἰς τοῦ Νίκου τὰς παρειάς.

Ἐπῆλθεν ἡ· νῦν καὶ ὁ πυρετὸς ηὔξανε καὶ ἡ θέσις τοῦ Νίκου ἐδεινοῦτο. Ὁ ὑπνος μάτην προσκαλούμενος ὑπὸ φιλοστόργου νανουρίσματος τῆς Μαρίας ἥρνετο νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ βεβαρημένα ὅμιμα τοῦ Νίκου.

Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἔτι μᾶλλον ἀπηλπίζετο· ἔκλαιε,

προσηγόρευε, ἔτρεχε πλησίον τοῦ τέκνου της, τῷ ἔδιδε τὸ φάρμακον μετὰ πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ παρακλήσεις καὶ ἐπειτα ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, κρατοῦσα τρυφερῶς τὴν χεῖρά του καὶ οἰονεὶ ἀκρωμένη καὶ αὐτὴ τὴν ἀναπνοήν του.

Ἡ νῦν ὅλη παρῆλθεν ἐν ἀγωνίᾳ καὶ ἀγρυπνίᾳ, τὸ πρωΐ ὅτε ἐπανῆλθεν ὁ ιατρὸς ἡ κατάστασις τοῦ Νίκου ἦτο πολλῷ χείρων.

Ο ἀγαθὸς γέρων συνεκινήθη καὶ ἐδάκρυσεν ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὴν μητέρα ἐκείνην, ἥτις βλέπει δακρύουσαν τὴν μορφὴν τοῦ ιατροῦ!

III

Ἡ Μαρία δὲν ἤγρυπνει καὶ δὲν ἔκλαιε μόνη· ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῆς κανδήλας φῶς ἐφαίνετο ἡ τεταλαιπωρημένη καὶ ἰσχνὴ ἀπὸ τὰς λύπας μορφὴ τῆς γραίας μητρὸς της· ἔκλαιεν αὕτη ὅτι ἐπασχε τόσῳ δεινῷ ὁ μικρὸς ἔγγονός της καὶ ἐλυπεῖτο ὅτι ἡ θυγάτηρ της, ἡ ὄποια τῇ ἔδιδε τὸν ἄρτον διὰ τῆς ἐργασίας της, ἐτυραννεῖτο καὶ ὠδύρετο.

Μάτην τὴν παρεκάλει ἡ Μαρία ν' ἀναπαυθῇ, ἡ γραία οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ πλευρὸν τῆς θυγατρός της καὶ ἀπὸ τὴν κλίνην τοῦ τέκνου της. Οἱ γείτονες τὴν ἔβλεπον ἐνίστε, ἐξερχομένην τῆς οἰκίας μὲ ἐν ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα, μεταβαίνουσαν βεβαίως εἰς τὸ φαρμακεῖον καὶ ἐπιστρέφουσαν μέ τινα ἀγακούφισιν, διότι ἴσως ἥλπιζεν ὅτι εἰς τὸ φάρμακον, τὸ ὅποιον ἔφερεν, ἐνέκειτο, τίς οἶδεν, ἡ θεραπεία τοῦ Νίκου της. . . .

Αλλά . . . δυστυχῶς τὸ δάκρυ τοῦ ιατροῦ, ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος μάντις δὲν ἐψεύσθη τὴν τρίτην αὔγην ὁ χαρίεις καὶ μικρὸς Νίκος εἶχεν ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας μὲ ἐν πεπλανημένον μειδίαμα εἰς τὴν μορφὴν καὶ κεκλεισμένα τὰ ὅμιμα εἰς τὸν αἰώνιον ὑπνον.

IV

Καὶ τίς θὰ παρηγόρει τότε τὴν πτωχὴν Μαρίαν ἀφοῦ ἔλειψε πλέον ἡ μελίρρυτος ἐκείνη φωνή, αἱ ἀθῷαι παιδιά, τὰ συχνὰ φιλήματα, ἀφοῦ ἐπέταξε μακράν της ἡ τόσον ἀγαπωμένη ψυχὴ τοῦ Νίκου της;

Παρῆλθεν ἡ πρώτη, ἡ δευτέρα, ἡ τρίτη ἡμέρα, παρῆλθεν ὁ δόκιληρος ἔβδομας καὶ ἡ ἀμοιρος μήτηρ ἔκλαιεν, ἐστέναζεν, ἐνεθυμεῖτο, ἐνεθυμεῖτο πολλά. Ἡ ἀγγελικὴ μορφὴ τοῦ Νίκου ἦτο πάντοτε ἐμπρός της, γελαστή, χαρίεσσα, γλυκεῖα, καὶ πολλάκις ἡ Μαρία ἀφαιρουμένη εἰς σκέψεις ἐτόλμα νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ τέκνον της δὲν ἀπέθανε, δὲν ἐτέθη ἄψυχον ὑπὸ τὸ χῶμα, ὅτι ζῆ, ὅτι παίζει πλησίον της καὶ αὐτὴ εἶνε εὔτυχης· ἥνοιγε τότε τὰς ἀγκάλας της καὶ αὐτὴ εἶνε ἀπάτη! Δάκρυα πάλιν ἐπλημμύριζον τοὺς ὄφθαλμοὺς τῆς Μαρίας, καὶ νέοι στεναγμοὶ καὶ νέοι πόνοι. Μία ίδεα τὴν κατέλαβε τότε· νὰ ἔρχηται εἰς τὸν τάφον τοῦ τέκνου της καὶ ἐκεῖ γὰρ κλαίη, χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὴν βλέπῃ, χωρὶς νὰ τὴν ἀκούῃ κανείς. Ἡ λύπη δὲν τῇ ἐπέτρεπε πλειστέρας σκέψεις, καὶ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐκάστη ίδεα εἶνε καὶ ἀπόφασις. Τὴν

έπειμένην ἡμέραν λοιπὸν ἡγέρθη πρωΐ, πολὺ πρωΐ, ἐνεδύθη καὶ ἀπαργόρητος μετέβη εἰς τὸ νεκροταφεῖον ὃσῳ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν θύραν, ὃσῳ ἐπλησίαζε πρὸς τὸν μικρὸν καὶ μαῦρον ἐκεῖνον σταυρόν, κάτωθεν τοῦ ὄποιου ἐκοιμᾶτο ὁ Νίκος τῆς, τόσῳ μᾶλλον ἐκλονεῖτο τὸ βῆμά της καὶ τὰ γόνατά της ἔτρεμον. Πόσην λύπην τῆς ἔφερεν ὁ μικρὸς ἐκεῖνος χῶρος, ὁ ὀλίγον ἔξεχων τοῦ ἐδάφους! Ἐπεσεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔκλαιε καὶ ἔκλαιε καὶ τὰ δάκρυά της κατέβρεξαν τὸ κατάξηρον χῶμά του, τὸ ὄποιον μία μόνη ἀνεμώνη ἐστόλιζε.

Καὶ ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πτωχικήν της οἰκίαν ἦτο κατάκοπος τόσον, ὥστε, μόλις ἐρρίφθη εἰς τὴν κλίνην, ἀπεκοιμήθη. Ἀν ὑπάρχῃ ψυχή, ἢ ἂν ὑπάρχῃ Θεός, περὶ αὐτοῦ ἀς συζητήσουν οἱ θεολόγοι, ἢ οἱ φιλόσοφοι· ἀλλ' ἡ Μαρία ἐν τῷ ἀγωνιώδει ἐκείνῳ ὑπνῷ τῆς εἶδεν ὄνειρον:

"Οτι εὔρισκετο εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἀλλ' οὔτε τάφους διέκρινεν ἐκεῖ, οὔτε σταυρούς, οὔτε κλαυθμηρὰς κυπαρίσσους· ἦτο ἄπαν ἀνθηρότατος κῆπος, διηρημένος εἰς μικρὰς αὐλακὰς, ἐκάστην τῶν ὄποιων ἐκαλλιέργει ἀνὰ ἐν βρέφος, κατάλευκα ἐνδεδυμένον. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἐζήτει νὰ ἴδῃ καὶ τὸ τέκνον της καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν αὐλακὰ ἐκείνην, τὴν ὄποιαν ὑπέθετεν ὡς τὸν τάφον του· μόλις ἐπλησίασε καὶ ὁ Νίκος αἰφνιδίως φανεὶς ἐκεῖ, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὴν ἐφίλει καὶ τὴν ἐφίλει θερμότατα. Ἡ Μαρία ἦτο παράφορος ἀπὸ τὴν χαράν της, ὅτε ὁ Νίκος ἀποσπάται τῆς ἀγκάλης της καὶ τῇ λέγει μὲ παράπονον, μὲ πικρὸν παράπονον:

— "Ἐγεινες τόσῳ κακή, μητέρα μου!"

— "Ἐγώ, πουλί μου; ἐγώ πού σ' ἀγαπῶ, ποὺ κλαίω τόσον διὰ σέ;

— "Ξέρεις· κάθε πρωΐ ὅλοι ἡμεῖς ποὺ ἔχομε τὰ περιβολάκια μας, κόπτομεν ἀπὸ ὀλίγα ἄνθη, τὰ καλλίτερα πάντοτε, καὶ τὰ ρίπτομεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ μας, ὅταν πᾶμε σιμά του νὰ προσευχηθοῦμε· εἰς τὸ ἴδιοκ μου περιβολάκι εἰχεν ἄνθισει μία ώραία, ώραία ἀνεμώνη τὴν ὄποιαν ἡτοίμαζα νὰ προσφέρω κ' ἐγώ εἰς τὸν Θεόν, καὶ..."

— "Καὶ τί ἐπαθε λοιπὸν ἡ ἀνεμώνη σου;

— "Νά, ἥλθες καὶ ἔκλαισες ἐδῶ, καὶ ἔνα θερμόν, πολὺ θερμὸν δάκρυ σου ἔπεισεν ἐπάνω εἰς τὰ δροσερὰ φύλλα της καὶ ἡ καῦμένη ἡ ἀνεμώνη μου ἐμαράθηκε!"

— "Καὶ τώρα;

— "Τώρα θὰ μὲ μαλώσῃ ὁ Θεός, ὅταν αὔριον τὸ πρωΐ μὲ ἴδη νὰ πάγω σιμά του δίχως νὰ κρατῶ ἔνα λουλουδάκι εἰς τὰ χέρια μου. Μητέρα μου, ἄν μ' ἀγαπᾶς νὰ μὴ κλαύσῃς πλέον."

Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους λόγους ἡ Μαρία ἐξύπνησεν ἐντρομοκ. Τὰ δάκρυα ἐπλημμύρισαν τοὺς ὄφθαλμούς της, ἀλλ' ἐκρατήθη, ἐκρατήθη ὃσον ἥδυνατο. Ἐσκέφθη τότε ὅτι οἱ θρῆνοι διὰ τὸν ἀθῶν ἐκεῖνον ἄγγελον τὸν ὄποιον προσέφερεν εἰς τὸν Πλάστην ἐμείουν πολύ, παρὰ πολὺ τὴν προσφοράν της. Ἐφύτευσεν ὀλίγα ἄνθη εἰς τὸν τάφον του καὶ ἐκράτει τὰ δάκρυα ἐν τῇ καρδίᾳ της. Ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα, τὰ ὄποια ἐμάραναν τὴν ἀνεμώνη, ἥτο δύσκολον νὰ μαράνωσι καὶ τὴν καρδίαν

τῆς πτωχῆς Μαρίας, κατασταλάζοντα καὶ μένοντα ἐκεῖ καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα;

Ἡ ταλαιπωρος μήτηρ δὲν ἥδυνατο πλέον νὰ ἐργασθῇ καὶ μόνοι οἱ καλοὶ γείτονες, οἵτινες ἐγνώριζον τὴν στενοχωρίαν καὶ τὰς θλίψεις της, τῇ ἔφερον ἐνίστε δλίγα χρήματα ἢ ὀλίγον ἄρτον, ἀλλ' οὔτε τὰ χρήματα ἥθελε νὰ βλέπῃ οὔτε τὸν ἄρτον ἡγγιζέ ποτε εἰς τὰ χείλη της.

Μίαν νύκτα μάλιστα ἐκοιμήθη κοὶ ὁ ὑπνος της ἦτο τόσον γλυκύς, τόσον ώρατος, ὥστε δὲν ἥθελησε πλέον νὰ ἐξυπνήσῃ.

Τὴν ἐπαύριον εἰς Σταυρός, εἰς ιερεὺς καὶ ὅλοι οἱ γείτονες μετέφερον ἐντὸς φερέτρου τὴν καλὴν Μαρίαν εἰς τὸν αὐτὸν τάφον, ὃπου ἐκοιμᾶτο ὁ Νίκος.

Ολίγα καταπράσινα καὶ δροσερὰ χόρτα καλλύνουσιν ἥδη τὸν ἔρημον· ἐκεῖνον τάφον, εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ ὄποιου οὐδὲν ὄνομα εἶνε ἀναγεγραμμένον, διότι, ὡς φαίνεται, δὲν φέρουσι τιμὴν εἰς τὰ νεκροταφεῖα τὰ ὄνοματα τῶν πτωχῶν, τοὺς ὄποιους τιμᾶ ὁ οὐρανός.

V

Καὶ ἡ γραῖα, ἡ ἀπελπις μήτηρ τῆς Μαρίας καὶ μάμμη τοῦ μικροῦ Νίκου;

Τὰ ἀπειρα δάκρυα ἐτύφλωσαν τοὺς ὄφθαλμούς της καὶ βεβαίως θὰ τὴν εἴδετε παρὰ τὴν γωνίαν ὁδοῦ τινος τῆς πόλεως, ζητοῦσαν ἐλεημοσύνην. Ἐλεήσατέ την.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΡΟΣΣΙΝΗΣ

1769 - 1868.

Ῥοσσίνης Ἰωακείμ, ὁ διαπρεπῆς μελοποιὸς τῆς Ἰταλίας, δεκαεπτάετης ἥρξατο τοῦ μουσικοῦ σταδίου, ἐν δὲ τῷ 3οφ ἔτει τῆς ἡλικίας ἥριθμει ὑπέρ τοὺς 30 μουσικοὺς θριάμβους. Τὰ ἔργα αὐτοῦ, γενόμενα ἀσπαστὰ ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ, διεπέρασαν τὸν Ὁμεανόν, καὶ κατέθελξαν τὸ ἄλλο ἡμιοφαίριον. Τὰ μουσικὰ χρονικὰ οὐδὲν σχεδὸν ἄλλο παράδειγμα περιέχουσι τοσοῦτον ταχέως διαδοθείσης μουσικῆς ἐπισημότητος.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τῆς ἀνεξαντλήτου πηγῆς μελωδιῶν, αἵτινες, κατακηλοῦσαι τὴν ἀκοήν, ἀμέσως ἐντυποῦνται εἰς τὴν μνήμην, καὶ διὰ τῆς ποικιλίας θελκτικῶν καλλωπισμῶν, δι' ὧν κοσμοῦνται αἱ μελωδίαι αὗται.

Ἐν ταῖς διὰ τὴν ὡδικήν συνθέσεσιν αὐτοῦ καταφάνεται ὅτι ἥτο τέλειος καὶ καλῶς μεμορφωμένος ἀσιδός, ἀπαιτῶν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων νὰ ἐκτελῶσιν ἐν πλήρει τελειότητι ὅτι αὐτὸς ἥδυνατο νὰ ἐκτελέσῃ μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας, χάριτος καὶ ἐκφραστικότητος. Διακρίνεται δὲ κυρίως ὡς μελοποιὸς τῆς ὡδικῆς.

Πολλαὶ τῶν μελωδιῶν αὐτοῦ, ὡς εὔκόλως δύνανται τις ν' ἀντιληφθῆ, ἀντὶ καθαρῶν θεμάτων εἶνε ἐξ ἀρχῆς πο-